

Nieuwe donorwet

Implementatie in de praktijk

Farid Abdo, intensivist Radboudumc
Voorzitter commissie donatie NVIC

Financial disclosure

Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties	Bedrijfsnaam
Sponsoring of onderzoeksgeld	Subsidie VWS jaar 2015-2018 voor implementatie project orgaandonoren op de eerste hulp

De lange weg naar de nieuwe donorwet

NRC

*Kabinet zwicht voor Tweede Kamer; Wet
orgaandonatie wordt opgeschort*

1995

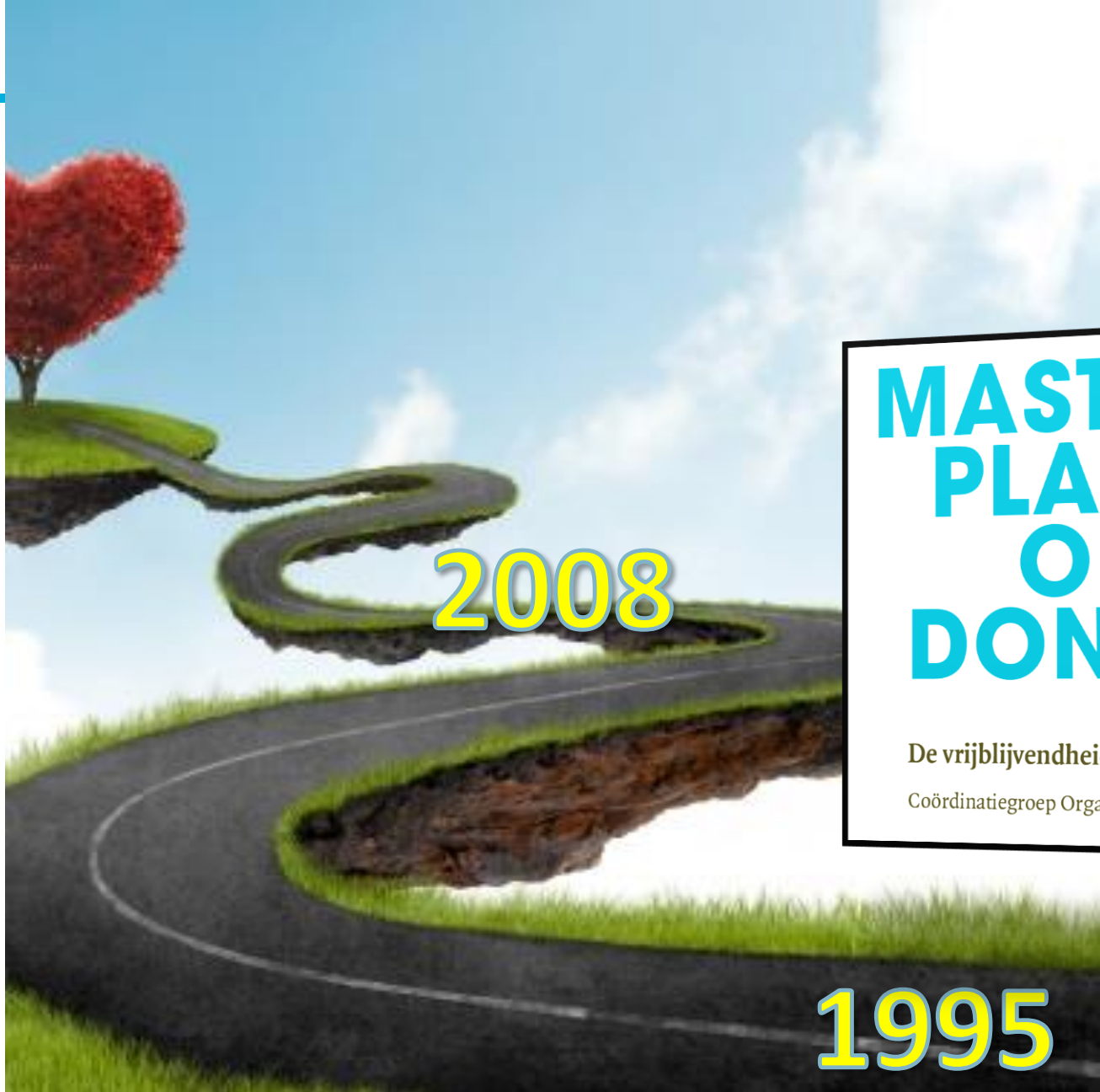

2007

2004

1995

MASTER PLAN ORGAAN DONATIE

De vrijblijvendheid voorbij
Coördinatiegroep Orgaandonatie

1995

2014

De Telegraaf **GEZONDHEID**

Nieuws | Prive | Telesport | DFT | MijnBedrijf | OverGeld | Vrouw | Uitgaan | Reizen | Varen | Auto
Gezondheid | Actueel | Spreekuur | E-health | Dossiers | Leven met... | NPCF | Specials | Lichaam

Gezondheid RSS Home » Gezondheid

- Meer technische snufjes in zorg
- Tests darmkanker zijn gewild
- Spanje ontmaskert medicijnzwend
- Artsen: automatische donatie
- Reumapatiënt zoekt heil in...
- Dossier Ebola
- Crisisvergadering over dodelijk virus

E-health RSS

- Hoortoestel gekoppeld aan

Foto: Zembla

Aanraden Tweeten +1

wo 02 jul 2014, 15:38

Artsen willen wetswijziging orgaandonatie

UTRECHT - Artsen werkzaam op de intensive care (intensivisten) willen dat Nederlanders automatisch orgaandonor worden tenzij ze aangeven dit niet te willen. Nu nog moeten mensen hun keuze actief laten vastleggen. De Nederlandse Vereniging voor Intensive Care (NVIC) deed woensdag een oproep aan de politiek om de wet op orgaandonatie te wijzigen en het systeem van 'geen bezwaar' in te voeren.

1995

2018

1995

En nu..... Ten eerste de uitrol

- 2x brief met oproep tot registratie
- 3^e brief met vermelding van 'geen bezwaar' registratie
- Telkens 6 weken tussen elke brief

En nu.... De praktijk op de IC?

Nieuwe donorwet in de praktijk: HELP!!!!

- Is de insteek van het gesprek anders bij 'Geen bezwaar' dan nu bij 'afwezige registratie'?
- Mag de familie weigeren bij 'Geen bezwaar'
- Is er verschil tussen 'Geen bezwaar' en 'JA'
- Hoe leg ik 'Geen bezwaar' uit
- Hoe moet ik omgaan met wilsonbekwaamheid?

Discussie zuiver houden

- Nieuwe donorwet verplicht **NIET** tot registratie.
- Wil je **NIET** doneren, registreer dan een **NEE**. Dat is nu ook al zo en verandert niet.
- ‘Geen bezwaar’ en huidige ‘geen registratie’ zijn wezenlijk andere categorieën.
 - ‘Geen bezwaar’ = toestemming, net als huidige ‘JA’. Geen wettelijk onderscheid.
 - Familie is **niet** meer verplicht om de keuze te moeten maken zoals nu het geval is bij ‘geen registratie’.

Wens tot eenduidigheid → 'Kwaliteitsstandaard'

- NVIC: wens voor een landelijk protocol zodat iedereen op een eenduidige wijze ADR hanteert
- Politiek (*'motie Nooren'*): wens om rolverdeling tussen artsen en nabestaanden vast te leggen

Uitgangspunten kwaliteitsstandaard

- Zoveel mogelijk recht doen aan wil patiënt. De registratie in donorregister is dus leidend.
- Registratie wordt **altijd** met naasten besproken.
- Als volgens nabestaanden de registratie niet overeenkomt met de feitelijke wens van de patiënt zelf, wordt in dialoog met hen nagegaan of dat aannemelijk is.

Terminologie: naasten vs. nabestaanden

- Naasten: mensen die een rol spelen in leven van patiënt (vrienden, familie, verzorgers, etc)
- Nabestaanden: familieband (bloed of aangetrouwd)
- Je moet **altijd** een naaste informeren over de registratie/donatie. Dit om na te gaan of wilsonbekwaamheid een rol speelt ('de vergewisplicht')
- Echter **ALLEEN** nabestaanden mogen donatie weigeren. Naasten mogen dus geen bezwaar maken als er een toestemming geregistreerd is

Wat verandert er t.o.v. nu: de essentie

- 'Geen bezwaar' i.p.v 'afwezigheid van een registratie'

'Geen bezwaar' \Rightarrow toestemming \Leftarrow 'JA'

- Verplichting om naasten te informeren over registratie
- Geregistreerde toestemming \rightarrow **GEEN** toestemming nodig van nabestaanden

'Geen bezwaar' => toestemming ←= 'JA'

- 'Geen bezwaar' IS DUS **NIET**

Uw heeft een 'Geen bezwaar' geregistreerd dus u moet een keuze maken / we weten niet wat hij precies had gewild / hij heeft dus zelf eigenlijk niets geregistreerd /

wat vindt u daarvan? / vindt u dat goed? / wat is uw mening hierover? / etc

'Geen bezwaar' => toestemming ←= 'JA'

- 'Geen bezwaar' IS DUS NIET

Uw heeft een 'Geen bezwaar' geregistreerd dus u moet een keuze maken / we weten niet wat hij precies had gewild / hij heeft dus zelf eigenlijk niets geregistreerd / wat vindt u daarvan? / vindt u dat goed? / wat is uw mening hierover? / etc

- 'Geen bezwaar' staat juridisch gelijk aan 'JA' registratie, dus als volgt:

Uw heeft een toestemming voor donatie laten registreren in de vorm van een 'Geen bezwaar' en wij willen die laatste wens om met zijn organen anderen te helpen zo goed mogelijk uitvoeren. / Hebben jullie het hier ooit over gehad? / was deze wens bij u bekend?

Wat verandert er t.o.v. nu: de essentie

- ‘Geen bezwaar’ i.p.v ‘afwezigheid van een registratie’
- Nabestaanden mogen aannemelijk maken dat een geregistreerde toestemming (**‘JA’** of **‘Geen bezwaar’**) niet overeenkomt met wens van de patiënt

Familie weigert (enkel nabestaanden kunnen dit)

- Emotionele of psychische schade bij nabestaanden
- Aannemelijk maken dat registratie niet overeenkomt met (de meest recente) wens van patiënt

De wet vult aannemelijk maken nadrukkelijk niet verder in. Het gaat niet om 'bewijzen', maar om 'uiteenzetten' en 'uitleggen'. De arts gaat een dialoog aan en verkent waarom de nabestaanden vinden dat de registratie niet overeenkomt met de eigen wens van de patiënt. Er wordt overeenstemming nagestreefd in lijn met de wens van de patiënt.

Wat verandert er t.o.v. nu: de essentie

- 'Geen bezwaar' i.p.v 'afwezigheid van een registratie'
- Nabestaanden mogen aannemelijk maken dat een geregistreerde toestemming ('JA' of 'Geen bezwaar') niet overeenkomt met wens van de patiënt
- Mogelijkheid tot donatie bij wilsonbekwamen verruimd (in lijn met situatie van een kind < 12 jaar)

Wilsonbekwaamheid – onveranderd deel

Registratie ten tijde van wilsonbekwaamheid verricht → registratie **niet** geldig

Registratie ten tijde van wilsbekwaamheid, maar later wilsonbekwaam → registratie geldig

Wilsonbekwaamheid - aanpassing

Wilsonbekwaam en registratie verricht door wettelijke vertegenwoordiger → registratie geldig

Wat verandert er t.o.v. nu: de essentie

- ‘Geen bezwaar’ i.p.v ‘afwezigheid van een registratie’
- Nabestaanden mogen aannemelijk maken dat een geregistreerde toestemming (‘JA’ of ‘Geen bezwaar’) niet overeenkomt met wens van de patiënt
- Mogelijkheid tot donatie bij wilsonbekwamen verruimd (in lijn met situatie van een kind < 12 jaar)
- Geen naasten aanwezig = **GEEN** donatie ongeacht geregistreerde toestemming (JA/Geen bezwaar)

Implementatie

1 juli 2020, eerste brieven worden verstuurd. Iedereen op 21 maart 2021 geregistreerd

Medische professionals scholen

Ontwikkeling scholing door NTS met het veld

Evaluatie effect nieuwe Donorwet

Integreren kwaliteitsstandaard en Modelprotocol

Uitwerking Motie Nooren c.s.

Kwaliteitsstandaard Donatie

Hoe bespreekt de functionaris na 1 juli 2020 de registratie in het Donorregister en de eventuele donatie met de naasten?

